

er Reconvalescent; den har været syg indtil Døden; og nu er den bleven reven ud fra Døden, men den er for svag endnu til at kunne paa- lægges nogen stor Byrde eller svært Arbejde; det, den trænger til, er Ro og Fred, ikke Dødens Ro, men Livets Fred, der er nødvendig, for at Livet kan voxe en god og frodig Væxt. Jeg har gjort Alt, hvad jeg kan, for at forsoner mig med dette Lovudkast, men det har ikke villet lykkes mig, og derfor hverken vil eller tør jeg stemme for det. Jeg hør det ikke, væsentlig af den Grund, at det staaer for mig, som det, der vil indføre et kirkeligt Skin og ikke er bygget paa Sandhed. — Jeg har endelig et Par Bemærkninger at gjøre med Hensyn til en Udtalelse af den ærede Ordfører. Han har atter idag, ligesom ved første Behandling af Sagen, udledet Menighedernes Egegylbigheid og Sløvhed af den Umyndighedstilstand, hvori de ere blevene holdte, og sagt, at denne Sløvhedstilstand var 300 Aars Værk. Jeg paastaer, i Modsetning til ham, ligesom ved første Behandling, at den egentlig er 100 Aars Værk. Det er ikke den Umyndighedstilstand, hvori Menighederne ere blevene holdte, der er Aarsag til Egegylbigheden, men det er den Bantro, som for omtrent 100 Aar siden drog sig over hele Verden og ogsaa sneg sig ind i vor Kirke. Den ærede Ordfører har villet ophæve denne Virkning ved at ville modarbejde Aarsagen, men da han satte Aarsagen i noget ganske Andet end jeg, er det naturligt, at vore Midler blive ganske forskjelligte. Han har sagt, at foruden den Deel af Kirken eller rettere den Side, han hørte til, den Betragtning, han havde, var der to andre Betragtninger, og disse fremstillede han saaledes, at den ene af dem var den, der siger: der er Intet ved Sagen at gjøre, det maa være Aandens Værk. Altsammen, lad os sidde ganske stille og overlade Alt til Aanden; den anden var den, at det, der er at gjøre, er en Oplysning af det Hele og at kaste Alt imellem hinanden. Det er jo meget let at polemisere, naar man saaledes fremstiller Modstanderne som dem, der gaar enten den ene eller den anden af disse to Veie, men den ærede Ordfører veed meget vel, at der endnu er en tredie Veie at gaar for dem, der ere hans Modstandere i dette Stykke, og den

har jeg tydelig nok peget hen paa ved 1ste Behandling, og det er ved at søge Løgemiblet i Ordets rette Forkyndelse og Sacramenternes rette Forvaltning. Det var ogsaa de Vaaben, Apostlene og Reformatorerne betjente sig af, og det var ene de Vaaben, hvormed de trængte igjennem og seirede.

Borgen: Paa et tidligere Stadium har jeg angivet den Stilling, hvori jeg staaer til et Lovforslag om Menighedsraad; hvorved Menighederne blive deelagtiggjorte i Ledelsen af deres kirkelige Anliggender, men jeg udtalte da tillige, at det her foreliggende Lovforslag indeholdt Bestemmelser, hvis Tjernelse jeg maatte ansee nødvendig, for at jeg kunde sympathisere med Lovforslaget. Disse Bestemmelser vedrøre deels Betingelserne for Menighedsraadenes Oprettelse, deels Valgene dertil og deels den Ret, der i Lovforslaget er indrømmet de allerede eksisterende Menighedsraad. Alle disse Spørgsmaal bleve imidlertid ved Sagens anden Behandling afgjorte paa en Maade, som jeg ikke kan ansee for ønskelig, og derhos saaledes, at jeg ikke har fundet mig foranlediget til at stille Endringsforslag til 3die Behandling. Paa Grund heraf har jeg ikke kunnet slutte mig til Lovudkastet. Imidlertid indeholder det efter min Anskuelse Noget, der fortjener Paaskjønneelse, og som for mig har været Anledning til for mit Vedkommende ikke directe at modsætte mig dets Fremme. Min Stilling under Sagens 3die Behandling har derfor været den, at jeg har forholdt mig passiv ved alle Afstemninger, og det Samme vil jeg gjøre ved den Afstemning, der nu forestaaer. Der er Noget, som jeg har savnet under denne Sags Behandling, og det er en Oplysning fra den ærede Minister om, hvad Virkning det i 1856 fra Cultusministeriet udgaaede Circulaire har havt, i hvilket Omfang Menighedsraad ere blevene oprettede omkring i Landet, hvilken Indflydelse det har havt, hvor der er blevet oprettet saadanne Raad. Jeg troer, at det for Sagen vilde have været særdeles hensigtsmæssigt og gavnligt, hvis den ærede Minister havde kunnet meddele gunstige Resultater i saa Henseende. Skulde der ikke kunne paavises saadanne Resultater, saa turde der formeentlig deri ligge noget Bevis for, at der ibetmindste for Tiden ikke er Stemning for